

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a ap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
amint a felszólamlások kü-
lendők

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Az iparosok és a szocializmus.

(Harmadik közlemény.)

A föld a maga munkásainak biztosítja a munkát. De óriási munkásanyag marad, mely a föld művelésénél már nem kaphat munkát. Ennek az ipar ad foglalkozást. Azonban a munka egyenletes mennyiségét biztosítani kell. Erre egy külön foglalkozási ág van hivatva: a kereskedelem.

A kereskedelem dolga kikeresni a legcélszerűbb nyers anyagot, azt a legjobb időben és legolcsóbb módon az ipar keze alá adni, másrészt a világ minden részéről kifürkészni a fogyasztót, a vásárlót, s azt akkor, amikor legszükségesebb, ajtajához állítani a termelő iparnak.

Ha végigfutunk ezeken az adatokon, látjuk a természet által örökül adott óriási nyugvó tőkét, látjuk az élő munkaerőben kifejeződő nagy nemzeti kincset s előttünk áll annak szükségessége, hogy mindez a rengeteg érték csak a munka révén hozhatja meg gyümölcsét és ennek révén menthető meg az elpusztulástól is.

Egész nagyságában áll előttünk tehát mind a három nemzeti gazdasági munkaág

szerepe s lehetetlenség másként eredményes nemzeti gazdasági munkát elképzelnünk, mint úgy, hogy a földnek termőereje, az ipar feldolgozó munkája s a kereskedelem pénzre váltó tevékenysége teljes összhangban folyjon.

Ezt tanítja a történelem is.

Azok a nemzetek, melyek a nemzet-foglalkoztató munkát elhanyagolták, ha egyébként a világ kincset, aranyát, gyémántját és termékét összeharácsolták is — elpusztultak.

Akik a földművelés mellett maradtak meg, azokat tulszárnyalták ama nemzetek, melyek kellő időben az iparra is áttértek, ezeket viszont azok, akik iparuknak szárnyat tudnak teremteni a kereskedéssel.

Körülbelül így áll a szociális gondolkozás előtt a nemzeti vagyon és a nemzeti gazdasági munka kérdése,

Ami pedig a kezelését illeti, a szocializmus abban a felfogásban van, hogy a természet javai nem az egyes emberek magántulajdonát, hanem az emberiség közvagyonát képezik s azok az emberiség javára legigazságosabban és leggazdaságosabban az állam által üzemeltetett kollektív gazdál-

kodással kezelhetők. Ez maga után vonná a többi termelésnek, tehát az iparnak is, valamint a javak szétosztását végző kereskedésnek is közkézzé, közhaszonba való vételét.

Ezt mi, akik a polgári társadalom jogkörének gondolkodásában élünk, megmosolyogjuk és utópiának tartjuk. De nem zárkozhatunk el bizonyos titkos szorongásoktól s a képzelet ama játékatól, mely az új világrend homályos képének egyes vonásait keresi és megrajzolni igyekezik.

Az emberiség történelme tele van valóssággá vált utópiákkal.

Nagy szellemek ennek a mai lelkiforrongságnak is igyekeztek már képét adni. Regényes és komoly leírásokból könyvtárak képződtek, melyek a szociális újvilág valószínű képét s helyzetét rajzolják s épen a napokban halt meg az a világhírű tudós, Menger, aki tudományosan levezette az újvilág egész jogrendszerét, amint a mai jogrendből kialakul.

A nyugati nemzetek egyetemlein önálló katedrák foglalkoznak ezzel a tudományággal, úgy, hogy az már korántsem a fantasztikus képzelgések világába tartozik s a

TÁROZA.

CSALÁDI IDILL.

— Az „Abony” eredeti tárczája. —
Irta: Zsoldos László.

— Mindenről lemondtam a kedvéért, — jelentette ki Homokos ur és idegesen csapta földhöz a foggpiszkálóját. — Lemondtam borról, lemondtam sörről, lemondtam a cognacról. Most még csak az kellene, ugyebár, hogy a dohányzást is szögge akasszam?

Szegény embert mód nélkül felizgatta szöke-tincsi hitestársának az a legújabb követelése, hogy a betegeskedő Atlasra való tekintetből legyen olyan szives legalább néhány napig ne füstölje agyon a lakást.

Az Atlas név mögött ezuttal természetesen nem annyira a menyboltozatot tartó klasszikus felisten rejtőzködött, mint inkább egy kis fekete kutya, olyan fekete és olyan kicsi, hogy a rossz szemű gyógyszerész minduntalan halálos rettegéseket szenvedett végig a miatt, hogy járás-kelés közben valamiképp a lifegő fülére ne hágyjon.

A kis fekete kutya, meg a magas, szöke házigazda azonban jelenleg meglehetősen biztosítva voltak, egy a másik ellen; annál is inkább, mert a kutya a fehérre terített ebédlő-asztal lába tövében hempergett. Homokos urnak ez idő szerint összes törekvése csak abban összpontosult, hogy válaszul az asszonyi kérelemre, szó nélkül rágyujtson a legelső darab szivarra, amelyik éppen a keze ügyébe esett.

Dühösen fujta ki a ködszínű füstgomolyokat

a szájából, miközben az asztal közepén gunárkodó magas nyaku vizes üvegen keresztül kötekedő pillantásokkal méregette Irma asszonyt, a ki egyéb hiányában lemondólag harapdálta halvány piros ajkát.

— Kivihetem a csészéket? — kukkant be a hájképi eselőd; aztán észrevéve, hogy a fekete-kávét voltaképpen még ki sem öntötték, dühöngve csapta be az olajfestésű, alacsony ajtót.

Az asszony föleszmélt és ujjai közé fogta a porcellán kávés-ibriket.

Atlas feloldalt fölemelte az ügyes, szomorú fejét. Apró eleve szemében végnélkül való megadás tükrözött.

A szobában egyszerre tompa rekedt köhüntés hallatszott.

Homokosné ijedt szemet vetett az asztal lába irányában; aztán esdőleg pillantott az urára.

— Hát igazán nincs lelked? — kérdezte szinte könyörögve és eléjtolta a török izlésű kávés-csészét.

A köhüntés ismétlődött.

A gyógyszerész világoskék szemében valami jóindulat-fele lopódzott. Egy percnyi ideig a kutyára nézett, aztán kivette fogai közül a szivart, s tüzes félével rányomta a hamutartó effendi bronz turbánjára.

Olyan szivreható dolog is az, mikor egy kis fekete kutya köhög.

Az asszony a csüskénél fogva hamarosan összehajtotta az asztalkendőjét s odasompolyogva urához, gyöngéd csókot nyomott a gyógyszerész izléssel kifent bajusza tájékára.

— Mit főzzünk vacsorára, János? — kérdezte hízog mosolylyal.

Rendes körülmények között ugyan esze ágában sem szokott lenni, hogy ettől a magas szöke

gyógyszerésztől a vacsora részleteire nézve kérdezősködjék, most azonban határozottan látszott rajta, hogy még a csillagokat is képes volna lehozni az egről az urának vacsorára.

A gyógyszerész hirtelen elkomorodott; valami kesernyes visszaemlékezés sajátságosan józan kifejezést csalt a vonásaira.

Aztán egyszeribe úgy vette észre, mintha mégis csak pazarlás volt volna tőle, hogy azt a feldarab jó szivart olyan hebesbúrján eldobta.

— Semmit se főzz vacsorára, — mondta minden igaz ok nélkül felingerülve és kirugta magától a széket.

Vette a kalapját és se szó, se beszéd, a farképnél hagyta az asszonyt kutyastul együtt.

Körülbelül másfél esztendeje, valamelyik hűvös őszi delután Homokos ur éppen az élet abbéli hiábavalóságairól elmélkedett, hogy a bekötözött fájós toroka miatt még csak ki sem mehetett a felesége elébe a vasúthoz, mikor az előtornác ajtaján valaki lármásan megluzta a csengelyű drótsínegét.

A másik perczen kipattant az ebédlő ajtaja és a küszöbön betoppán a gyógyszerésznő porköpenyes, alig telt, karesú alakja.

A férj felesillanó szemmel ugrott fel a magas hátú diván tarka könyöklőjéről.

— Isten hozott, Irma! Hát megjöttél?

Néhány siető lépést tett feléje.

Az idő szeptember közepe körül settenkedett; a sárguló kert lombjavesztett hársain csiripelve ugrált egy csomó éhenkórász ostoba veréb. A barnára viaszkozott padlódeszkán félve csuszamolt végig a hűlő napsugár zománca.

A cseléd vitorlavászonba varrt utitáskát lökött az asztalra.

világ szerkezete — anélkül, hogy a rajta-
ük különösebben észrevennék — életbe-
vágóbb zökkenések nélkül kezd áttérni a
szociális kerékvágásba, az államok részint
gazdasági önzésből, részint egyes helyzetek
kényszeréből mindig több és több szociális
munkával foglalkoznak, különösen a köz-
jólét vagy küzszükség jegyében.

Azt mondja a szociális gondolkodás:
ahogy az állam lefoglalja magán: közke-
resetül, tehát a szociális összesség javára,
például a dohány termelését, a szivargyár-
tás iparát, a sókereskedést, ugy lefoglalhat
másféle termelést, ipart és kereskedést is.
Amint megszabja a szesztermelés kontin-
gensét, kontingenfalhatja a cukor termelését
és sok egyébét. Az erdőmivelés rendjére
szabályozhat egyéb mívelési ágakat is.
Vannak is példák és gondolatok, hogy a
gyufa, a fegyver, a löpor és robbanó anya-
gok, kártya stb. ipara vagy kereskedelme,
bányamivelés, halászat, vadászat, posta,
vasút, biztosítás, hitel stb. részben, vagy e-
gészben állami kezelés alá kerül, úgy meg-
történhetik bármely más kezeléssel vagy
közvetítéssel.

Mikor az állam — mint most pár éve
tette — összevásárolja a maganüzérkedés
elől a burgonyát, a takarmányt és nem te-
kintve a beszerzési árakra, szétszítja azokat
a szükséges osztályok között megszabott
alacsonyabb árban, vagy mikor vetőmagot,
mívelési forgó tőkét előlegez, gépeket, te-
nyész állatokat oszt szét, saját tőkájével
egyesek javára háziipari termelő szövetke-
zeteket létesít, akkor ezekben az ágakban
már szociális recepte szerint dolgozik és
gazdálkodik.

Ha még több ágat ölel fel munkapro-
gramjába, még közelebb jut a szociális ál-
lam eszményéhez.

Az asszony odanyújtotta könyökig érő se-
lyemkeztyűs kezét a férjének és ajkán a piros-
petytyes fátyal alatt elszőkenő bágyadt mosoly-
lyal, lassan, kifáradt hangon megszólalt:
— Megjöttem . . .

Toldalékul még néhány frázist mondott a
vizontlátás örömeiről és más eféle kellemes dol-
gokról.

Pillantása hirtelen a férje csikos kendővel
bekötött nyakára siklott.

— Mi bajod? — kérdezte nyugtalanul.

A gyógyszerész elöretolta a csinosan meg-
fésült fejét.

— Csekélység; csak a torkom fáj, Irma.

— De már elmúlt — jegyezte meg mindjárt
mosolygva és a két havi fürdőzés után rögtön-
zött vizontlátás örömeire gyöngéden meg akarta
csókolni a felesége halványpiros ajkát.

Irma ijedten hátrált egy lépésre valót, mintha
gyíkot érezne talpa alatt.

— Torkod fáj??

— Csak fáj. — igazította helyre Homokos;
aztán a felesége fürgé szemébe nézett.

— Hát meg se csókolsz?

Nevetett.

Az asszony sebtiben lerángzigtalta magát a
keztuját és visszamosolygott az urára.

Szeliden megsimogatta a kiborotvált, veres
arcját.

— Majd ha már nem fáj a torkod, piczi-
nyem . . .

A picinyem egy darabig még ránézett, aztán,
mint mondani szokták, nyelt egyet; és valaha-
gyan úgy érezte, mintha nyelés közben a mandu-
lája helyett a szíve fájna volna.

Ez volt Homokos János életének egyetlen
keserű visszaemlékezése. (Vége köv.)

A szocializmus gondolatának világszer-
te egységes eszménye az, hogy az emberi-
ség a maga egészében világszerzte boldogabb
és nyugodtabb legyen az egyenlőség felé
való törekvés anyagi ellátásban, lelki és ér-
telmi emelkedésben, valamint joghelyzetben
előre haladjon s az emberiség nagy csa-
ládja mint a földteke született ura, termé-
zeti rendeltetését minél jobban töltse be.

A szocializmus eszménye tehát szép
és az emberszeretet jegyében áll. Más lap-
ra tartozik azonban a szocializmus harci
eszközei és más lapra tartozik annak meg-
ítélése, amit például nálunk a közfelfogás
szocializmusnak nevez. Erről legközelebb.

Polgári iskolánkról.

Az 1905/6. évi értesítőtől mult számunkban
idéztük azon kifogásokat, melyeket az igazgató-
tanító jónak látott jelentésében előrebocsajítani a
„L a s u f e j l ő d é s” indokairól.

Ez alkalomból az értesítő száraz adatait is-
merteltük.

A vidékiek részéről fokozottabb érdeklődés-
ről számol be az értesítő, amennyiben a tanulók
számának majdnem egynegyed részét vidéki tanu-
lók teszik ki. A tanulók száma volt 116, mind
magyar anyanyelvűek, rkat. 27 fiú, 24 leány együtt
51. gör. kath. 1 fiú, evang. 2 fiú, reform. 18 fiú,
10 leány együtt 18. izr. 21 fiú, 13 leány együtt
34. A magántanuló száma 20.

Az igazgató ama megjegyzésére, hogy a mű-
veltebb osztálynak kevés a polgári iskola, földmí-
velő elemnek sok, polgári elem pedig egyszerűen
nem létezik Abonyban, — lássuk a X. rovat alatt
statisztikát, e szerint: östermelő (közép és kis bir-
tokos, gazdatiszt és egyéb) szülőknek 22, iparos
40, kereskedő 27, értelmiségi (köztisztviselő, orvos,
ügyvéd, katona stb.) 32, magánzó 16 gyermeke
volt a polgári iskola növendéke, tehát túlnyomó
részben a letagadott polgári, utánna földművelő
elem gyermekei tették ki a tanulók létszámát.

Ezt konstatulva az értesítő statisztikai táblá-
zatából, ennek ellenkezőjét olvasva az igazgatói
jelentésből, itt vagy nagy foku felületességet, vagy
rossz hiszemiséget kell feltételeznünk.

Az iskola I. fiú-osztályába járt 29 tanuló, a
II. osztályba 18, a III.-ba 14, a IV.-be 12 tanuló.
Az I. leány-osztályba 17, a II.-ba 8, a III.-ba 11,
a IV.-be 11 növendék. A magán tanulóik közül az
I. II. fiú-osztályba 3, III.-ba 3, a III-IV-be 1, a IV-
be 5, az V-be 1, a VI.-ba 2, az VVI.-ba 1 fiú, az
I. leány-osztályba 1, II.-ba 1 leány tanuló.

A gondnokság tégjai voltak: elnök: Gülner
Gyula, ügyvezető alelnök ft. Lévey Mihály. Jegyző
és iskolai gondnok Zsigmond Antal igazgató. Ta-
gok: ft. dr. Blumgrund Naftali, dr. Györgyi Jó-
zsef, dr. Halmi Adolf, Máthé József, id. Sivó Mik-
lós, nt. Szánthó Elek, Szombathy János és Te-
száry László.

Rendes tanerők: Zsigmond Antal igazgató
heti 6 órán, Boroviák Lajos heti 18 órán, Degré
Etel heti 16 órán, Göndöcs N. János heti 19 órán,
dr. Harthné Czeiner Kornélia (segéd tanítónő), Ho-
moky István heti 20 órán, Jahn Paula heti 16
óran, báró Jeszenak Anna heti 16 óran, Okányik
Kornélia heti 16 óran, Szentirmay V. Gyula heti
20 óran, Tarr Rezső heti 21 óran.

Óraadók: tisz. Branda Béla. rk. s. lélkész
latin nyelvre, Galló Pál rk. tanító tornára, Saffran
Róza, Czeiner Kornélia helyetteseként, kézimunkára.

Hitoktatók: ft. dr. Blumgrund Naftali-rabbi,
tisz. Branda Béla rk. s. lélkész és nt. Kiss Zsig-
mond ref. lelkész.

A mult év folyamán elhelyeztettek: Benczik-
né Csabty Erzsébet Kézdivásárhelyre, helyébe ide
helyeztetett Degré Etel. Benczik Géza Kézdivásár-
helyre, helyére ide helyezettett Boroviák Lajos.
Dr. Harthné Czeiner Kornélia betegeskedés miatt
egész évre szabadságoltatott, végül pedig végkielé-
gítéssel a szolgálatból elbocsáttatott, helyettese volt
Saffran Róza okl. polg. isk. kézimunka tanítónő,
aki tanította a kézimunkát és az éneket mind a
négy leány osztályban, szabadkézi rajzot a I. osz-
tályban, heti 16 óran.

Tartott 12 rendes és 3 rendkívüli tantes-
tületi ülés. Fenyítő eljárásra csak néhány növén-
dek gyermekes csinytevése szolgáltatott alkalmat.

A lefolyt évben az intézet fentartásához az
állampénztár 28480 korona személyi kiadással jár-
ult. — Tandíj mentességben 21 tanuló részesült.

Alapítvány tételtes Teszáry László nevére
600 korona.

Kiosztandó jutalmazásokra adakoztak: Abo-
nyi takarékpénztár, Népbank, Ipartestület 20—20
koronát, a Teszáry-féle alapítvány fölöslege 50
korona.

Az intézet „Segítő Alap“-jára adakoztak:
Ipartestület 80 kor. 95 fill. ft. Lévey Mihály 20
kor. Lukács Gyula 40 kor. A Teszáry alapítvány
fölöslege 5 kor. — A Franklin társulat és Lampel
Róbert könyvkiadó ezégek adtak 101 tankönyvet
és 6 diszmüvet. A Stampfel-féle könyvkiadóhivatal
pedig 40 könyvet és 4 diszmüvet ajándékozott.

Jutalmat nyertek: Az „abonyi középiskolai
tanulók” alapítványának kamatát 28 kor. 35 fillért
Balássy Teréz. A takarékpénztár 20 kor. adomá-
nyát Gönczöl Mária. Komáromy József-féle alapít-
vány kamatát 20 kor. 35 fillért Ungár Jakab. A
Népbank egy-egy 10 kor. aranyát Stern Etel és
Rolkó Gyula. Az Ipartestület egy-egy 10 kor.
aranyát Szatmáry Lajos és Szombathy Klára. A
Teszáry-féle alapítványt létesítő bizottság adomá-
nyából egy-egy 10 kor. aranyát Terjéki Teréz,
Lengyel Bálint, Gaspár István, Schwarcz Ilona és
Szrakó László. Könyv jutalomban részesültek:
Tóth Béla, Klein Pál, Tóth Margit, Vigh Mária,
Temesközy Bella, Doka Mihály, Hrn Klára, Knöp-
fler József, Singer Jenő és Zsigmond Kató.

A „Segítő Alap” a következő adományokkal
gyarapodott: Az intézet torna termében rendezett
játékonyezélő előadás jövedelméből 20 kor. Az
Ipartestület „Kossuth” ünnepélyéből 80 kor. 95
fill. Az intézetben rendezett Scioptikon előadások
jövedelme 29 kor. 80 fill. Növendékek adományai
8 kor. 18 fill. Teszáry alapítvány bizottságától 5
kor. Lukács Gyula adománya 40 kor. Összesen:
183 kor. 93 fill. Ebből kiadás történt 26 kor. 26
fill., maradt 157 kor. 67 fill. Mult évi maradvány
79 kor. 90 fill. Az alap ez idő szerinti vagyona:
237 kor. 57 fill. A segélyző könyvtár 120 kötet-
ből áll.

Ezek az értesítőnek közérdekű cikkei.

Sajnálattal kell nélkülözünk az értesítőben
a szokásos kegyeletes és hazafias ünnepélyek tar-
tásáról szóló jelentést, a minnek oka, hogy ilyes-
miben a lefolyt év meddő volt. Az ily ünnepé-
lyek iránt pedig mindig nagy érdeklődéssel és
elismeréssel viseltett közönségünk és a szülők.

Még a torna vizsgára sem hívtak meg a
szülők, sem a közönség, már pedig ez csak nyil-
ványos mozzanata egy befejezett tanévnek és —
igen érdekes is.

Az okokat tudjuk, de hallgatunk azokról.

T.

Diák matinéé.

A „Diák Szövetség” tagjai dícséretesen fe-
lelték meg ama várakozásnak, melylyel ma egy
heti matinéjük elé néztünk.

A tágas szinkórt majdnem megtöltötte az elő-
kelő közönség, sűrű és zajos tapssal honorálva ta-
nuló ifjuságunk buzgalmat.

Az előadást a szövetség dalkara nyitotta
meg „Bánk-Bán” opera híres „Bordal”-ával.

Ezt követte Knöpfler Béla szellemes felol-
vasása egy szerelmes bakfisiról, folyton lekötvé
tartva a hallgatóság figyelmét.

Kopeczki J. egy nehéz technikájú hegedű
szólót adott elő Székely E. kiválóan ügyes és gyar-
korlott zongora kísérete mellett.

Nagy hatást ért el Székely E. szellemes
monologjával kiváló előadásával. Érdekes jelenet
volt, midőn újraszás közben valaki orfeumi dolgot
kivánt s Székely kijelentette, hogy ilyesmi nem
ide való, hanem e helyett rögtönzött egy bohém,
részeg festő báli élményeit, kiváló alakítással, hu-
morról és pompás arcjátékkal. Sok taps, többszörös
kihívás jelezte az általános elismerést.

Azulán Clemens Bertrand lépett a podiumra
Verdi „Aida”-jából egy románczot adva elő, zajos
tapsot váltva ki kellemes hangjával, amely azon-
ban nem julhatott teljes érvényre a mi szinpad-
berendezésünknel, baj volt az is, hogy a zongora
kiséret elmaradt.

Szépen, megragadó drámái erővel szavalta a
„Vár és kunyhó” remek költeményt Rosenzweig
Mór, de ő sem tudott teljesen érvényesülni az
akusztika hiánya miatt és azért, hogy egészen a
szinpad hátterében mozgott és igen sok részletet
a zsinor padlás nyelt el. Ez — azt hiszük — a

zongora kíséretet intonáló Szücs Jolánka iránti udvariasságból történt, nehogy tőle előbb álljon. Pedig itt fő az előadás érvényesülése, az udvariasság mellékes dolog, ily esetben nem jöhet számításba. Ki kell emelnünk Szücs Jolánka finom, diskrét és correct zongora játékát, melylyel a szavalt egyes részeinek motívumait kidomborította, érzékiesítette.

Ezt követte Clemens egy éneke a „L' Elisir d' amora“ operából.

Kedves jelenség volt Pessel Szeréna, minden pozolástól ment szavallatával, melylyel zajos tapsot és többszörös kihívást aratott.

Igen sikerült szám volt az „A. D. Sz.“ zenekarának előadása, melyből kitetszett, hogy e téren kiválóbb tehetségek vannak a szövetségben. Meg ujjrázták néhányszor a számot, melyeken Váczek Béla tűnt ki pompás játékával és kitűnő hegedű kíséretével.

Majd Clemens énekelt egy olasz s több magyar dalt.

A matinéet az „A. D. Sz.“ énekkara fejezte le a Hymussal, mit állva hallgatott meg a közönség, együtt énekelve velük:

„Meg bűnhődte már e nép
A multat s jövendőt.”

Este sikerült táncmulatság fejezte be az érdekes előadást, melyhez hasonló jókat kívánunk az előadóknak is, a hallgatóságnak is. T.

MI UJSAG?

— **Eljegyzés.** Volentik Béla e hó 5-én tartotta eljegyzését özv. Szatmáry Illénné kedves leányával, Terikével.

— **Miniszteri kiküldött Abonyban.** A mult hét keddjén járt nálunk a kereskedelmi miniszterium kiküldöttje, Harkányi József, hogy megtekintse a kaszárnyaépületeket és megállapítsa, mire lehetne azokat az ipari téren akként felhasználni, hogy a lakosság jó részének kenyere, a községnek meg némi jövedelmet biztosítsa az épületekben üzendő ipar. Szeretett főispánunk, képviselők és előljárástunk kalauzólása mellett meg is tekintette a telepet a min. kiküldött s a látottak felett megelégedését fejezvé ki, szűkebb körű értekezletet tartott nevezettekkel, melyen kijelentette, hogy Abony község érdekeit szíven fogja hordani s mihelyt az előljárástól megkapja a szükséges felvilágosításokat e kérdésben, azonnal kedvezőleg terjeszti fel ezt az ügyet a miniszterhez. Reméljük a legjobbat.

— **Áthelyezés.** Zsigmond Antal, polg. iskolánknak ideigl. megbízott igazgató-tanítóját, rendes tanítói minőségben a soproni polgári iskolához, onnét pedig Marossy Béla okl. rendes tanítót az abonyi polg. iskolához rendes tanítónak végül — ezideig — Boróviák Lajos a csáktornyai polg. iskolához helyezte át. Igazgatósági állás tehát ez ideig betöltetlen, illetve ezzel megbizva még senki sincs. Mint halljuk, erre az állásra egy tapasztalt tanfőnök fog kinevezetlni.

— **Plebános beiktatás.** Ujkécskén a mult vasárnap iktatta be hivatalába Hajniss Dezső plebános ft. Lévey Mihály apát, ker. esperes, nagy ünnepség mellett. A templomot megtöltő sohaság között ott láttuk Gulner Gyula főispánt, Fazekas Ágoston alispánt, Székely György megyei főügyeszt, Lángos Kálmán árvaszéki ülnököt, az okécskei ev. ref. lelkeszt s a községi előljárást. A plebános jelvények átadásakor beiktató esperes plebános lelkes beszédben figyelmeztette az új plebánost magasztos kötelemeire. A templomi ünnepség után barátságos ebéd volt a plebánosnál.

— **Köszönet nyilvánítás.** Az „A. D. Sz.“ matinéjén felülfizettek: Antos János 10 kor. ft. Lévey Mihály 7 kor. ifj. Keglevich István 5 kor. Altman Gy. Brück Adolf, Bene Sándor, özv. Kohn Morné, Kardos László, Kássa Gyula, nt. Kiss Zsigmond, Lázár Armin, Saffran Róza Br. Weigelsperg Ede, Temesközy Anna, 2—2 kor. Gelcz Lipót, Jandácsik Andor, Véli Miksa, 1—1 k. Szombathy János, Klein Albert 50—50 fillér. Bevétel 262 kor. 50 fill. Kiadás 201 kor. 20 fill. Maradvány 61. kor. 30 fill. a felülfizetéseikért hálas köszönetet fejezi ki az A. D. Sz. elnöksége.

— **Gazdasági ismétlő iskolánkról.** A gazdasági ismétlő iskola bizottsága, a képviselő testület 1904. évi határozata alapján, egy 4-ik gazdasági tanítói állást töltött be e hó 4-én tartott gyűlésén, melyre — figyelemmel arra, hogy a ref. felekezet részéről is legyen egy tanító alkalmazva — Kiss Ferenczet rektor, okleveles gazdasági tanítót választotta meg.

— **Mulatság.** A József kir. herceg szanatorium egyesület abonyi bizottsága 1906. évi augusztus 20-án, Szent István király ünnepén az „Erzsébet Liget“ben népünnepélylyel egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatság programja: 1. Népünnepély d. u. 3 órakor. 2. Jótékony bazar d. u. 5 órakor. 3. Táncmulatság este 8 órakor. A délutáni népünnepélylyel egybekötött táncmulatságon mindenki résztvehet, ki belépti jegyét megváltotta. Az esti táncmulatságon csupán a meghívottak vehetnek részt. Belépti-díj a kerthelettségbe 40 fill., az esti táncmulatságra 1 korona személyenként. A 90 tagból álló rendezőség bizonyára mindent el fog követni a jótékony célú ünnepély sikere érdekében. Igen érdekesnek ígérkezik a bazar, melyben minden aprólékos dolgok, sütemények, szivarok, limonádé, cognak, pezsgő, borok stb. fognak a szép hölgyek által árusítani, természetesen mind a szenvedő emberiség javára.

— **Végzetes sietség.** Kovács Pal tanýján esütörtökön este végeztek a cséplést Hege-düs Vilmos gépével, onnét kora hajnalban kellett tovább vinni, a mire Vincze János vállalkozott. Pénteken fél három órakor meg is jelent az ökrökkel, nagyokat köszöntgetve a kora szürkületbe, de biz' azokra nem reagált senki. Erre a szállításra előkészített cséplő elé fogott s bement a gépészt keresni, hogy induljanak. Ekközben egyik másik ökrök, legelészés közben a gépet megrántotta. Rémes sikoltás hallatszott egyszerre, azután zavaros kiabálások, s mire odasiettek az emberek, akkorra Spányik Mária 18 éves hajadon ott feküdt a gép mellett, füléből bőven csörgedezett a vér. Egy másik leány, Spolmin Erzsébet pedig a karját tartotta keserves nyögések között. Hát az történt, hogy az éjjeli eső elől három félrészes leány a cséplő alá húzódtott éjjelre aludni. Ezt persze a fuvaros nem tudhatta, de más sem, s midőn a gépet az ökrök megrántották, a gép valami része Spányik Mária halantékon ütötte; Spolmin Erzsébet látnya társnője veszedelmét, ki akarta a gép alól rántani, ekközben aztán az ő karján a kerék keresztülment s összetörte. Spányik pár perc alatt elvérzett és meghalt. Hogy kit terhel a felelőség a szorénsétségért, azt a vizsgálat lesz hivatva megállapítani.

— **Tüzek.** A nagy szárazság meghozta a tűzveszedelmet. Nem mulik hét, hogy egy-két asztag, vagy kazal ki ne gyúlna. E héten szerdán reggel br. Harkányi birtokán égett el 5000 csomós búza-asztag. Ott már régebben 5 1/2 hold gabona is elégett lábón. Tegnap kora reggel pedig Juhász Mihály udvarán gyűlt ki a rakomány, hol egy boglya szalma és egy nagy rakás péva égelt el. Szeri száma sincs a kisebb tüzeknek, melyek mind gondatlanságból, bűnös könnyelműségéből származnak. Dehát ez már így megy ilyen roppant szárazság idején.

— **Új közkórház Kecskeméten.** Kecskemét városa már évek óta nagy szükségét érezi a technika legújabb vívmányainal felszerelt állandó kórháznak. A városi közgyűlés félmillió koronát szavazott meg e célra. A napokban érkezett le Kecskemétre Ybl Lajos budapesti műépítész, aki a pavillonrendszerű közkórház tervét be mutatta a közkórház bizottságnak, amely némi módosítás után azokat elfogadta.

— **Kapós lesz az idei bor.** Teljesen megbízható híradások szólnak azon rettenetes pusztító levélhullásról, mely a német szőlőket már eddig jó felerészben tönkre tette. Az eddigi károk több millióra rugnak s a tökéken ezen betegségén egyelőre nem is tudnak segíteni.

— **A hadköteles egyének ügyeinek gyors lebonyolítása.** Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter üdvös körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz a hadköteles egyének ügyeinek gyors lebonyolítása érdekében. A miniszter ugyanis utasítja a hatóságokat, hogy a hadkötelesek kérvényeit haladéknélkül intézzék el, nehogy a sorozás vagy bevonulás tekintetében esetleg beálló késedelem az érdekeltnek kellemetlenséget vagy kárt okozzon.

— **A lóhús kelendősege.** Kilenc hónapja, hogy a főváros néhány lóhús széklet állított a szegény sorsú lakosság élelmészére, hogy ezek a székek milyen pártolásban részesülnek, mutatja az a körülmény, hogy akárhány intelligensebb család asztalán is helyet hódított a lóhús. A kilenc hónap alatt 3200 lovat vágtak le és mértek ki a ló mézsárszékeken. Ha így megy, megérjük, hogy kiesszük a lovakat alólunk, mint-hogy most már még lóhús vendéglőket is állítanak föl a fővárosban.

— **A nagyvárosi borászati kongresszus köréből.** A Magyar Szőlősgazdák

Országos Egyesületének kezdeményezésére f. évi szept. hó 16—17-én Nagyváradon megtartandó III országos szőlészeti és borászati kongresszus iránt szölobirtokosaink körében igen nagy az érdeklődés. Már az eddigi jelentkezések is arra vallanak, hogy a kongresszuson az érdekelt gazdáközönség igen tekintélyes számban lesz jelen. Azonkivül az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség és számos vidéki gazdasági egylet jelentette be képviseltetését. A kongresszuson tartandó előadások rövid kivonata és a határozati javaslatok teljes szövege legközelebb sajtó alá kerül s az összes tagoknak meg lesz küldve, hogy mindenkinek módjában legyen kellő előkészülettel a tárgyalásokon részt venni. A kongresszussal kapcsolatos első napon a nagyvárosi szölobirtokosok megtekintve, második napon pedig az Érmellék egyik iégokszerűbben berendezett borgezdaságát, a melki apátság margittai szölobirtokosait és pincéit tekintik meg a tagok. Kongresszusi szabályzatot, bejelentési lapot és minden e tárgyra vonatkozó értesítést küld a kongresszus előkészítő bizottsága (Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

NYILT-TÉR*)

Hirdetmény.

Szabó Zsófia tulajdonát képező jegyző-utczai ház 1906. szeptember 1-én nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Ugyanott és ugyanakkor reggel 9 órakor ingóságok, butorok és ruhaneműek nyilvános árverésen el fognak adatni.

Értekezni lehet községi közgyűmánál.

Elöljáróság.

*) E rovatban közlöktekért nem vállal felelőséget a szerk.

Hirdetmény.

Abony község tulajdonát képező ügy nevezett **tanyaföld** — mely a szolnoki-úton az öreg temetővel szemben fekszik, s mely csaknem 22 kataszt. hold — folyó hó 18-án, szombaton délelőtt 10 órakor a község házánál tartandó nyilvános árverésen 1906. szeptember 29-től számítandó hat évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. Kikiáltási ár a mostani haszonbér, vagyis 1163 kor. 4 fillér. — Bánatpénz 120 korona. — Az árverési feltételek a főjegyzői irodában megtekinthetők.

Abony, 1906. augusztus 5.

Az előljáráóság.

Naponta friss csemege-szólló kapható napi árban Szöllösi Gusztávnál.

Hirdetés.

A Népbank részéről közhírré tétetik, miszerint a Pintér Gyula által eddig haszonbérelt földbirtok f. évi Szent-Mihály napján a vevők között természetben felosztatik és általuk ezen időtől fogva használatba vehető lesz.

Ennélfogva felhívatnak mindazok, kik ezen birtokból venni szándékoznak, hogy az adásvételi szerződés végleges megköthetése céljából a Népbankban mielőbb megjelenjen sziveskedjenek.

Kiadó lakás

III. kerület Atila utca 110 szám alatt levő házam mely áll két szoba konyha, spájz és faskamra haszonbérbe kiadó. Megtudható a kiadóhivatalban.

A PESTI NAPLÓ

ÚJ KARÁCSONYI
AJANDÉKA

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar génius javakincseinek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen diszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvpiacra. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékolja előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényével felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. — A Pesti Napló idei ajándékkönyve

R á k ó c z i A l b u m

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapjait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyeséges hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit. Javairók fogják megírni a nagy szabadságharcz eleven krónikáját. És meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költészete és izzó muzsikája. A dalmokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képben, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort.

Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosított művészet egész sor több

szinnyomású képen

fog remekülni. E diszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelése is.

Ezt az új páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is

aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Napló-ra előfizet, illetve, aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módzatokra vonatkozólag a

PESTI NAPLO kiadóhivatala, Bpest, Andrássy-út 27.

ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fillér
Mutatványszámot szívesen küldünk.

Sömörbetegek

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hiteltel bizonyító leveleket teljesen ingyen Rolle C. W. gyógyszerész.

Altona-Bahrenfeld. (Elbe.)

Első Styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész

Magyarországi képviselő és raktár

Budapest, VI. Teréz-körút 20.

A leghiresebb **kötőgépek** tömlőzárral, házi és pari célra, részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép és kerékpár javítóműhely.

Tanítás ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcsepplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-csepplőgépek, lóhara-csepplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kazáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricza morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3 vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Nincsen betegség házánál,

ha meghozatja a híres

Király-Balzsamot,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényét, esuzt, rheumát, fog- és hátfájást, láb-szaggatást, kólikát, gyomor-fájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges hogy minden háznál készületben legyen. Egy nagy üveg 2 k. 55 f., 3 üveg 6 k. 55 f. bérmentve utánvétellel.

Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél.

Debreczen kossuth utca. Budapesten: Török József gyógyszer-tárában Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert **híres hajdusági bajuszpedrő**, melytől a legrovividebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

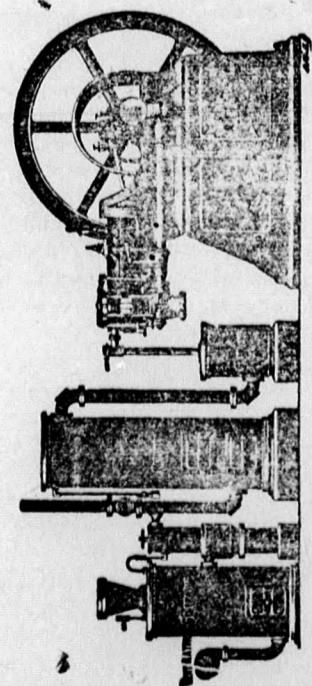
Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes oly olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint

REMÉNYI MIHÁLY

a magyar királyi zeneakadémia házi hangszerkészítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfuvó-hangszer, húr, stb.

stb., míg Reményi legujabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Bpestről, Király-utca 58. sz.** Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb árakon. Külön költségvetés díjtalanul. — **Kivitel** a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és czimbalomok javítása és hangolása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
Benzin- és petrolium-motorok és loocomotorok, szén-gáz-motorok, gőz- és petrólium-motorok és loocomotorok, szén-gáz-motorok, gőz- és petrólium-motorok és loocomotorok, szén-gáz-motorok, gőz- és petrólium-motorok és loocomotorok. — Kézzelvezető fizető-je tétel. — Elsőrangú gyártmány. — Kézzelvezetés és árjegyzék ingyen.